

ΠΩΣ ΝΑ ΑΠΟΦΥΓΕΤΕ ΤΗ ΛΟΓΟΚΛΟΠΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΓΙΑ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΦΟΙΤΗΤΡΙΕΣ

DR. HUGH S. PYPER

Ακαδημαϊκή Ακεραιότητα

Κάθε γραπτή εργασία που παραδίδεται στην σχολή πρέπει να συνοδεύεται από μια Δήλωση Ακαδημαϊκής Ακεραιότητας (Declaration of Academic Integrity). Η υπογραφή σας σε αυτή τη Δήλωση επιβεβαιώνει ότι η εργασία είναι προϊόν δικής σας δουλειάς και δεν περιέχει υλικό από μη αναφερόμενες πηγές. Εργασίες που παραδίδονται χωρίς την Δήλωση δεν θα βαθμολογούνται μέχρι να παραδοθεί και η Δήλωση. Στο μεσοδιάστημα μπορούν να επιβληθούν κυρώσεις για καθυστερημένη παράδοση.

Η αναληθής υπογραφή της Δήλωσης θεωρείται πολύ σημαντικό παράπτωμα και οι φοιτητές ή οι φοιτήτριες που θα κριθούν ένοχοι θα αντιμετωπίσουν αυστηρές κυρώσεις. Το Πανεπιστήμιο μπορεί να αρνηθεί την χορήγηση του πτυχίου, εάν ο φοιτητής ή η φοιτήτρια αποδειχθεί ότι έκανε ψευδή δήλωση με πρόθεση να εξαπατήσει. Είναι συνεπώς ζωτικής σημασίας να κατανοήσετε με απόλυτη βεβαιότητα την δέσμευση που αναλαμβάνετε υπογράφοντας αυτό το έγγραφο. Κάθε είδους παραβίαση αυτής της δήλωσης σας εκθέτει στην κατηγορία της λογοκλοπής.

Τι είναι η λογοκλοπή;

Πολύ απλά η λογοκλοπή αποτελεί κλοπή. Λογοκλοπή σημαίνει να χρησιμοποιείς τις λέξεις, τις ιδέες και τους κόπους άλλων, ενώ δίνεις την εντύπωση ότι είναι δικό σου. Αυτό μπορεί να ισχύει ακόμα και για μια μεμονωμένη φράση ή πρόταση, και όχι μόνο για ολόκληρη την εργασία. Μπορούν επίσης να έχουν αντιγραφεί από συγγραφείς που έχεις διαβάσει ή από συμφοιτητές και συμφοιτήτριες σου. Αν αυτό γίνει με συνειδητή πρόθεση εξαπάτησης του αναγνώστη, τότε είναι σίγουρα μια πράξη άξια αυστηρής τιμωρίας.

Δυστυχώς, παρόλα αυτά είναι δυνατόν κάποιοι φοιτητές και φοιτήτριες να βρεθούν χωρίς να το θέλουν αντιμέτωποι με την κατηγορία της λογοκλοπής λόγω απροσεξίας ή άγνοιας. Η διαδικασία διερεύνησης μιας τέτοιας κατηγορίας είναι χρονοβόρα και δυσάρεστη για όλους. Είναι, λοιπόν, προς το συμφέρον όλων μας να λάβεις κάθε απαραίτητο μέτρο έτσι ώστε όχι μόνο να αποφύγεις την λογοκλοπή, αλλά και να μη δώσεις αφορμή στον αναγνώστη να βάλει καν υποψία στο μυαλό του για την ύπαρξη της.

Όποια και αν είναι η πρόθεση, δεν παύει να είναι ανάρμοστο για οποιονδήποτε να απολαμβάνει τα εύσημα για δουλειά η οποία δεν είναι δική του. Αν δεν είναι ξεκάθαρο στον αναγνώστη ποιο μέρος της εργασίας είναι η δική σου δουλειά και ποιο μέρος προέρχεται από κάπου αλλού, πώς είναι δυνατόν να γνωρίζει ο βαθμολογητής τι πρέπει να βαθμολογήσει; Αναπόφευκτα ο βαθμός θα ελαττωθεί, ακόμα και αν η εργασία δεν έχει κάποιο πιο σοβαρό πρόβλημα, επειδή είναι δική σου ευθύνη ως συντάκτη της εργασίας να ξεκαθαρίσεις τα όρια για τον αναγνώστη.

Πώς μπορώ να αποφύγω την κατηγορία της λογοκλοπής;

Η πρώτη συμβουλή είναι: «**Αν έχεις κάποια αμφιβολία, ΡΩΤΑ!**». Ρώτα τον προσωπικό σου διδάσκαλο (Personal Tutor) ή τον καθηγητή του μαθήματος (Module Tutor) ή άλλους καθηγητές, όπως ο Ακαδημαϊκός Σύμβουλος (Year Tutor), που μπορούν να σου δώσουν συμβουλές. Η κοινή λογική θα σε βοηθήσει να αποφύγεις τα περισσότερα προβλήματα.

Το κυριότερο πράγμα που οφείλεις να κάνεις είναι να παρέχεις πλήρεις και σχολαστικές παραπομπές (references) για οτιδήποτε χρησιμοποιείς στην εργασία σου. Οι παραπομπές πρέπει να επιτρέπουν στον αναγνώστη να ανατρέξει κατευθείαν στο κείμενο στο οποίο αναφέρεσαι ή από το οποίο χρησιμοποιείς κάποιο παράθεμα (quote), στην ίδια έκδοση του βιβλίου ή του άρθρου που έχεις διαβάσει. Γι' αυτό είναι απαραίτητο να παρέχεις τα πλήρη στοιχεία του εκδότη, τον τόπο έκδοσης και ημερομηνία και οποιεσδήποτε άλλες πληροφορίες απαιτούνται για τον εντοπισμό της συγκεκριμένης έκδοσης. Διαφορετικές εκδόσεις του ίδιου βιβλίου είναι δυνατόν να διαφέρουν, π.χ. όσον αφορά τη σελιδαρίθμηση, και έτσι ο αναγνώστης δεν θα βρει το κείμενο στην σελίδα που αναφέρεις.

Χρησιμοποιώντας πλήρεις παραπομπές δίνεις την δυνατότητα στον αναγνώστη να ελέγξει το χωρίο και τα συμφραζόμενά του έτσι ώστε να δει αν το έχεις χρησιμοποιήσει και ερμηνεύσει σωστά. Επίσης, δίνεις την δυνατότητα στον αναγνώστη να διαβάσει επιπλέον υλικό, σε περίπτωση που βρει το θέμα ενδιαφέρον και θελήσει να το διερευνήσει περαιτέρω. Η σχολή εκδίδει έναν οδηγό για τον τύπο και τη μορφή των παραπομπών και σημειώσεων (Style Guide on Referencing and Foot-notes), ο οποίος παρέχει παραδείγματα προς μίμηση. Σιγουρέψου ότι έχεις αντίγραφο και χρησιμοποίησε το κατάλληλα.

Όμως δεν είναι αρκετό να κάνεις απλώς μια γενική αναφορά σε ένα βιβλίο στην βιβλιογραφία. Πρέπει να υπάρχει συγκεκριμένη παραπομπή σχετικά με το ποια κείμενα χρησιμοποίησες και πού ακριβώς στη δική σου εργασία. Αν οι παραπομπές είναι ανακριβείς ή ημιτελείς ή ακόμα κάποιες λείπουν, είτε έχεις την πρόθεση να εξαπατήσεις τον αναγνώστη είτε όχι, εξ ορισμού η δουλειά σου περιέχει υλικό από «μη αναφερόμενες πηγές». Για παράδειγμα, εάν δεν παραθέσεις βιβλιογραφία, είτε υπονοείς ότι η εργασία είναι δουλειά εξολοκλήρου δική σου ή ότι η εργασία έχει βασιστεί σε «μη αναφερόμενες πηγές». **Μια πηγή η οποία δεν μπορεί να εντοπισθεί εξαιτίας ανεπαρκών παραπομπών είναι κατά συνέπεια «μη αναφερόμενη».** Αν επισυνάψεις, λοιπόν, την δήλωση της σχολής για ακαδημαϊκή ακεραιότητα σε μια εργασία με ανεπαρκείς παραπομπές, ψεύδεσαι.

Όταν δεν έχεις ακριβείς παραπομπές, δημιουργείς απορίες για το αν προσπαθείς να κρύψεις κάτι από τον αναγνώστη. Τι θα μπορούσαν να βρουν αν ανέτρεχαν στην πηγή;

Πιθανές Παγίδες

Υπάρχουν κάποια συγκεκριμένα σημεία στην δημιουργία παραπομπών που μπορούν να οδηγήσουν σε σύγχυση. Να θυμάστε: η βασική αρχή είναι ότι πρέπει να είστε ξεκάθαροι προς τον αναγνώστη για το ποια κομμάτια αποτελούν δική σας δουλειά και ποια ανήκουν σε άλλους συγγραφείς.

Παραθέματα (Quotations)

Πολύ απλά, όταν παραθέτεις προτάσεις, φράσεις ή ακόμα και ξεχωριστές λέξεις από μια πηγή, **πρέπει** να τα βάζεις σε (διπλά) εισαγωγικά («...» / "...") και να σημειώνεις την σελίδα από την οποία προέρχονται οι λέξεις. **Αν έχεις την οποιαδήποτε αμφιβολία, ακολούθησε αυτόν τον κανόνα και δεν θα κάνεις λάθος,** τουλάχιστον όσον αφορά την λογοκλοπή (βλ. και παρακάτω).

Σημείωση: Εάν ο αναγνώστης μπορεί να ανατρέξει στο κείμενο και να βρει αντιστοιχία λέξη-προς-λέξη ανάμεσα σε αυτά που γράφεις και αυτά που περιέχει η πηγή, δεν σε καλύπτει από την κατηγορία της λογοκλοπής το γεγονός ότι έβαλες μια γενική αναφορά στο βιβλίο ή ακόμα και στο συγκεκριμένο κείμενο. Τέτοια «κρυμμένα» παραθέματα είναι απαράδεκτα. Πρέπει να είναι σημειωμένα σαν παραθέματα στο κείμενο.

Περιλήψεις

Συχνά πάντως δεν είναι απαραίτητο ή μπορεί να μην θέλεις να χρησιμοποιήσεις ένα λέξη-προς-λέξη παράθεμα από ένα βιβλίο για να εξηγήσεις κάποιο επιχείρημα. Όντως, μια εργασία η οποία

είναι απλά μια συλλογή παραθεμάτων μπορεί να μην υπόκειται στην κατηγορία της λογοκλοπής υπό τη στενή έννοια του κανονισμού, όμως δεν θα πάρει καλό βαθμό! Δείχνοντας ότι είσαι σε θέση να αντιγράψεις παραθέματα, δεν παρέχεις επαρκείς ενδείξεις στον αναγνώστη για το ποια είναι η ερμηνεία σου στο θέμα και δεν δείχνεις ότι είσαι σε θέση να καταλάβεις το νόημα ενός κειμένου και να αποδώσεις με οικονομία τα σημεία εκείνα που είναι σημαντικά και έχουν σχέση με το αντικείμενο.

Είναι απόλυτα αποδεκτό να κάνεις περιλήψεις των λεγόμενων του συγγραφέα. Πρέπει όμως να παρέχεις στον αναγνώστη σου τις πληροφορίες που χρειάζεται για να ελέγξει αν η περίληψη σου είναι ακριβής. **Είναι επίσης πολύ σημαντικό να κάνεις σαφέστατο το σημείο όπου η περίληψη των λεγόμενων του συγγραφέα τελειώνει και προχωράς στην δική σου αξιολόγηση ή ανάπτυξη.**

Αυτό είναι ένα σημαντικό σημείο που όμως παρουσιάζει και εξαιρετική δυσκολία. Δεν είναι αρκετό να χρησιμοποιείς απλά σημειώσεις και παραπομπές, παρότι είναι απαραίτητες. Πρέπει να είσαι προσεκτικός χρησιμοποιώντας εκφράσεις όπως

Σύμφωνα με τον Σμίθ, ...
(According to Smith, ...)
Ο Τζόουνς υποστηρίζει ...
(Jones argues ...)
Περιληπτικά, η άποψη του Μπλάκ είναι ...
(Put in summary form, Black's thesis is ...)

και μετά να δηλώνεις ξεκάθαρα ότι προχωράς παραπέρα με φράσεις όπως

Το συμπέρασμα που μπορούμε να εξαγάγουμε από αυτό είναι ...
(The conclusion we can draw from this is...)
Αυτό το επιχείρημα φαίνεται να πάσχει σε δύο σημεία ...
(This argument seems flawed in two ways...)
Η άποψη του Μπλάκ πρέπει να συγκριθεί με αυτήν του Γκρήν, που υποστηρίζει ότι ...
(Black's opinion needs to be balanced with that of Green, who claims that ...)

Στα παραπάνω παραδείγματα θα πρέπει να υπάρχει μια υποσημείωση ή αναφορά δίπλα από το κάθε όνομα έτσι ώστε ο αναγνώστης να μπορεί να ελέγξει την πηγή της περίληψης.

Σημείωση: Οι περιλήψεις πρέπει να είναι γραμμένες με δικά σου λόγια. Οποιοσδήποτε φράσεις ή ξεχωριστές λέξεις τις οποίες παίρνεις από την πηγή πρέπει να μπουν σε εισαγωγικά («...»). Αυτό είναι ένα από τα πιο κοινά λάθη που κάνουν οι φοιτητές, και όσες φορές και να επαναλάβουμε την συμβουλή δεν είναι αρκετές. **Μια γενική αναφορά δεν σε καλύπτει από την υποψία για λογοκλοπή.** Ούτε είναι αρκετό απλά να αλλάξεις κάποια τυχαία λέξη εδώ και εκεί, ενώ στην ουσία αντιγράφεις αυτό που λέει η πηγή. Η επιλογή προτάσεων και η «συρραφή» τους είναι επίσης απαράδεκτη. Η περίληψη πρέπει να είναι στα δικά σου λόγια, διαφορετικά πρέπει να βρίσκεται σε εισαγωγικά («...»). Μια καλή συμβουλή είναι να κλείνεις το βιβλίο, όταν γράφεις την περίληψη. Αν έχεις αμφιβολίες, χρησιμοποίησε εισαγωγικά («...»), αλλά να θυμάσαι ότι εσύ δεν μπορείς να πάρεις βαθμούς για το περιεχόμενο ενός παραθέματος! Μια από τις πιο σημαντικές ικανότητες που βαθμολογείται σε μια εργασία είναι η ικανότητά σου να μεταφέρεις λακωνικά τα σχετικά και σημαντικά σημεία που αφομοίωσες από το διάβασμά σου.

Πρέπει επίσης να θυμάσαι ότι τους περισσότερους βαθμούς δεν τους παίρνεις για την ίδια την περίληψη σου, αλλά για το τί κάνεις με την περίληψη: για τον τρόπο που αναπτύσσεις ή και για την κριτική που ασκείς στο υλικό που χρησιμοποιείς. Μια εργασία που περιέχει μόνο περιλήψεις της δουλειάς άλλων, χωρίς κάποια αξιολόγηση των επιχειρημάτων ή προσπάθεια να εξαχθεί κάποιο συμπέρασμα, δεν θα πάρει υψηλό βαθμό, άσχετα από το πόσο καλογραμμένη είναι και το πόσο καλές παραπομπές έχει. Όσο περισσότερο μπορείς να δείξεις μια πρωτότυπη προσέγγιση τόσο λιγότευουν οι πιθανότητες να κινηθούν υποψίες για λογοκλοπή.

ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΕΣ ΠΗΓΕΣ

Γνωρίζουμε λόγω εμπειρίας ότι οι φοιτητές αντιμετωπίζουν συγκεκριμένα προβλήματα με τις επονομαζόμενες «δευτερεύουσες πηγές» σε αντίθεση με τις «πρωτεύουσες πηγές». Η διάκριση είναι απλή. Όταν παίρνεις υλικό απευθείας από την δουλειά ενός συγγραφέα, τότε χρησιμοποιείς μια πρωτεύουσα πηγή. Όταν όμως παίρνεις υλικό που έχει πει κάποιος τρίτος και χρησιμοποιείται στην δουλειά του συγγραφέα είτε με την μορφή παραθέματος είτε με την μορφή περιλήψης, τότε χρησιμοποιείς μια δευτερεύουσα πηγή.

Πρέπει να είσαι εξαιρετικά προσεκτικός, ώστε να μη δίνεις στον αναγνώστη την εντύπωση ότι έκανες εργασία, η οποία στην πραγματικότητα οφείλεται στον συγγραφέα της δευτερεύουσας πηγής.

Παράθεση παραθεμάτων

Ένα πρόβλημα που είναι σχεδόν αναπόφευκτο έγκειται στο γεγονός ότι και τα βιβλία που μελετάς για μια εργασία περιέχουν παραθέματα από άλλα βιβλία, παραθέματα τα οποία είναι συχνά πιο σχετικά και χρήσιμα για το θέμα. Πρέπει να είσαι προσεκτικός σε τέτοιες περιπτώσεις, γιατί δεν θα πρέπει να δώσεις στον αναγνώστη την εντύπωση ότι έχεις διαβάσει βιβλία που στην πραγματικότητα δεν έχεις διαβάσει! Όταν δεν έχεις κάνει εσύ τη δουλειά να βρεις το παράθεμα, τότε δεν θα πρέπει να ισχυριστείς ότι εσύ το βρήκες. Αν παραθέσεις τις λέξεις μόνον που βρήκες, δεν αναγνωρίζεις την πραγματική πηγή από την οποία πήρες τις λέξεις (δηλαδή το βιβλίο που διάβασες) και συνεπώς κινδυνεύεις να παραβιάσεις την δήλωση ακαδημαϊκής ακεραιότητας. Η καλύτερη συμβουλή είναι μάλλον να **μη** παραθέτεις παραθέματα παρά μόνο μετά από πολύ σκέψη.

Αν αποφασίσεις ότι είναι απαραίτητο, ο πρώτος κανόνας που πρέπει να ακολουθήσεις είναι **να ελέγξεις το χωρίο**. Οι ερευνητές στις ανθρωπιστικές επιστήμες αφιερώνουν πολύ χρόνο σε αυτόν τον έλεγχο. Πώς μπορείς να ξέρεις ότι το βιβλίο που διαβάζεις έχει παραθέσει το χωρίο με ακρίβεια και περιέχει την κατάλληλη αναφορά στον αρχικό συγγραφέα; Τυπογραφικά λάθη και άλλα απρόβλεπτα περιστατικά συμβαίνουν συχνά. Το χωρίο μπορεί στην πραγματικότητα να έχει αποσπασθεί επιλεκτικά, χωρίς να ληφθούν υπόψη τα συμφραζόμενα του συγγραφέα και, διαβάζοντας ολόκληρο το κείμενο, μπορεί να καταλήξεις στο συμπέρασμα ότι το αρχικό νόημα έχει διαστρεβλωθεί.

Γι' αυτό είναι απαραίτητο να ανατρέξεις στην αρχική πηγή του παραθέματος έτσι ώστε να ελέγξεις την παραπομπή. Αν πρόκειται για κάποιο κλασικό έργο που υπάρχει σε πολλές εκδόσεις και/ή μεταφράσεις, ενδέχεται να αποφασίσεις ότι είναι αρκετή η εξακρίβωση της αναφοράς από μια διαφορετική έκδοση. Σε αυτήν την περίπτωση πρέπει να παραθέσεις το χωρίο και να αναφερθείς στην πηγή που εσύ χρησιμοποίησες για να το ελέγξεις, καθώς δεν μπορείς να εγγυηθείς για την ακρίβεια της αναφοράς στην δευτερεύουσα πηγή.

Αν δεν μπορείς να ελέγξεις το παράθεμα είτε επειδή η αρχική πηγή δεν είναι διαθέσιμη είτε επειδή τα περιθώρια χρόνου δεν το επιτρέπουν, πρέπει να παραπέμψεις τόσο στην πηγή του χωρίου όσο και στο μέρος στο οποίο έχει χρησιμοποιηθεί. Π.χ.

Jeremy Fisher, *The Crimes of Peter Rabbit*, (Oxford, Oxford University Press, 1987) σ. 45, όπως παρατίθεται στο Jemima Puddleduck, 'Peter Rabbit Vindicated', *Journal of Beatrix Potter Studies* 2 (1999) σ. 5. (Σημείωση: Αυτό είναι ένα παράδειγμα φανταστικό το οποίο κατασκευασμένο για τις ανάγκες του παρόντος – δεν θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί σαν δικαιολογία για να δημιουργούνται ανύπαρκτες αναφορές στις εργασίες σου!)

Όπως και να 'χει, η αναφορά και στις δύο πηγές είναι η πιο σίγουρη πρακτική.

Παραθέτοντας περιλήψεις

Ακόμα ένα κοινό πρόβλημα για κάποιον που διαβάζει εργασίες είναι να ανακαλύπτει ότι, για παράδειγμα, ο φοιτητής ή η φοιτήτρια έγινε ξαφνικά ειδικός σε σπάνια υπομνήματα του 19^{ου} αιώνα για το βιβλίο του *Ιώβ*. Κάπου στη μέση μιας (όχι και τόσο καλής) εργασίας θα υπάρχει μια σωρεία επιχειρημάτων του τύπου:

‘Ενώ ο Eisberg είδε τον *Ιώβ* σαν μια κωμωδία, οι Schmidt και Schleswig-Holstein δίνουν μεγαλύτερη έμφαση στις τραγικές πλευρές.’ (‘Whereas Eisberg saw Job as a comedy, Schmidt and Schleswig-Holstein emphasis the tragic aspects.’)

Συνήθως είναι προφανές ότι ο φοιτητής ή η φοιτήτρια δεν έχει πραγματικά διαβάσει τι έχει γράψει κάποιος από αυτούς τους συγγραφείς, ιδίως όταν τα βιβλία δεν κυκλοφορούν πλέον και είναι σε ξένη γλώσσα. Το ίδιο φαινόμενο μπορεί να συμβεί και με σύγχρονους συγγραφείς της αγγλικής λογοτεχνίας. Η παράθεση συγγραφέων και απόψεων δεν ανήκει στον φοιτητή ή η την φοιτήτρια-προέρχεται από τη δευτερεύουσα πηγή.

Και πάλι δεν είναι αρκετό να βάλεις μια δευτερεύουσα πηγή στην βιβλιογραφία ή ακόμα να βάλεις μια παραπομπή με την μορφή υποσημείωσης στην σελίδα. Αυτά πρέπει να τα κάνεις, αλλά πρέπει επίσης να χρησιμοποιήσεις μια φράση στο κείμενο όπως: ‘Σύμφωνα με τον Μπράουν ...’ (‘According to Brown, ...’). Αυτό σε βοηθά ταυτόχρονα να αναγνωρίσεις ότι ο Μπράουν έκανε την δουλειά, αλλά και σε κάποιο ποσοστό σε προστατεύει, αν ο Μπράουν έκανε λάθος!

ΔΟΥΛΕΥΟΝΤΑΣ ΜΕ ΚΑΠΟΙΟΝ ΑΛΛΟΝ ΦΟΙΤΗΤΗ Η ΦΟΙΤΗΤΡΙΑ

Δεν χρειάζεται φυσικά να αναφερθεί ότι η αντιγραφή της δουλειάς κάποιου άλλου φοιτητή και η παράδοση της ως δικής σου είναι απαράδεκτη, ανεξαρτήτως από το εάν γίνεται με ή χωρίς την συγκατάθεση τους. Η προσπάθεια να πάρεις βαθμούς με εργασίες οι οποίες είναι διαθέσιμες στο διαδίκτυο ή από άλλες πηγές είναι επίσης μη αποδεκτή.

Μια πιο δύσκολη περίπτωση έχουμε, όταν δύο φοιτητές έχουν δουλέψει μαζί ή έχουν μοιραστεί βιβλία, με αποτέλεσμα ο αναγνώστης να εντοπίζει ομοιότητες σε παραπομπές, επιχειρήματα ή τη γενική δομή και να διερωτάται αν αυτά είναι συμπτώσεις λόγω της παράλληλης εργασίας ή εάν η μια εργασία έχει βασιστεί στην άλλη. Σε τέτοιες περιπτώσεις και εφόσον το θέμα δεν είναι δυνατόν να διευθετηθεί αλλιώς, ο βαθμός μπορεί να μειωθεί στο μισό και να μοιραστεί ανάμεσα στους εμπλεκόμενους. Είναι λοιπόν στο συμφέρον και των δύο σας ότι η δουλειά σας φαίνεται ότι είναι ανεξάρτητη.

Είναι δυνατόν, επίσης, να δημιουργηθεί πρόβλημα, εάν υπάρχει μόνο περιορισμένος αριθμός βιβλίων για μια μεγάλη τάξη και παρόμοια παραθέματα και βιβλιογραφίες παρουσιάζονται. Σε τέτοιες περιπτώσεις είναι σημαντικό να επιδεικνύεις όχι μόνο ότι μπορείς να παραθέσεις υλικό, αλλά επίσης ότι είσαι σε θέση να κάνεις περιλήψεις και να δομήσεις την εργασία σου ανεξάρτητα. Να θυμάσαι τις προειδοποιήσεις για τις περιλήψεις που αναφέραμε παραπάνω.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Παρότι η λογοκλοπή είναι μια σοβαρή παραβίαση, αν είσαι ξεκάθαρος, προσεκτικός και ειλικρινής δεν πρόκειται να υπάρξει κανένα πρόβλημα. Μην αφήνεις τον φόβο της λογοκλοπής να σε εμποδίζει από το να χρησιμοποιείς όλες τις συναρπαστικές γνώσεις που βρίσκονται στα γραπτά άλλων. Η εκμάθηση της κανονικής και υπεύθυνης χρήσης της δουλειάς των άλλων στην ανάπτυξη της δικής σου κατανόησης σε ένα τομέα βρίσκεται στο επίκεντρο της ακαδημαϊκής ζωής. Η μελέτη σοβαρών επιστημονικών κειμένων θα πρέπει, επίσης, να σου δώσει χρήσιμα παραδείγματα και πρότυπα σωστής εφαρμογής. Θα πρέπει να ψάχνεις ενεργά για τρόπους με τους οποίους αυτά τα παραδείγματα θα σε βοηθήσουν να βελτιώσεις το δικό σου γράψιμο.

Και μια τελική συμβουλή: **Αν έχεις κάποια αμφιβολία, ΡΩΤΑ!**